

Hrabovszki Csaba

(1959—1984)

Még sokunk számára — akik ismertük és a barátunk, csoporttársunk volt — hihetetlen, furesa, hogy nincs többé közöttünk. Felfoghatatlan, hogy egy élet-erős, mindig vidám fiú elment közülünk. Nevetve ment el és örökké így marad meg bennünk.

1959. április 27-én született Békéscsabán. Tanulmányait is itt végezte. A Kemény Gábor Szakközépiskolában érettségizett, ezután dolgozott a MÁV-nál, a Szegedi Ságvári Gimnáziumban, és a Békéscsabai Köztársaságban. Munkája mellett foglalkozott a fizikával, ami kedvenc tárgya volt. 1981-ben lett főiskolánk matematika-fizika szakos hallgatója. Ennyit mondanak róla az életrajzi adatok, a hideg, hűvös betűk. De mi, akik nap mint nap találkoztunk vele, ennél jóval többet mondhatunk róla. Fantasztikus

energia volt benne. Soha nem láttuk fáradtnak, mindig mindenre volt és maradt ideje. Kedvenc időtöltése a filozófia tanulmányozása volt. Egy-egy könyvet, ami nagyon érdekelte, hajnalig olvasott a folyosón, s amit ezekből tanult, megpróbálta átadni nekünk beszélgetéseink közben.

Nagyon szerette az életet. Minden percét ki akarta használni és soha nem tudtuk megfajítani a titkát annak, hogyan csinálta. Hajnalig talpon volt, de reggel ő volt az első akivel találkoztunk. Beszélgettünk, vitakoztunk, szórakoztunk, egyszerűen élte a főiskolások mindennapi életét. Mindenben lehetett rá számítani. Nem volt olyan, amit ne kérhettünk volna tőle.

Ő volt az, aki mindig tervezett, ő volt, aki mindent szeretett volna kipróbálni az életben. Fucsa és bántó, hogy éppen ő távo-

zott ilyen korán, 25 évesen körünkől.

Amikor meghallottuk a hírt, hogy autóbaleset áldozata lett, a fájdalom mellett a csodálkozás és a hitetlenkedés volt a jellemző érzés mindenkiben. S azt hiszem az úr mellett — ami utána maradt bennünk és közöttünk — még sokáig ott marad ez az érzés.

Nem tudjuk elhinni, hogy többé nem látjuk állandóan siető alakját, hogy többé nem botlunk bele a lépcsőn, vagy állandó törzshelyén, a félelemeti asztalnál. Nehéz ilyenkor bármit írni és mondani. Talán ennyit: emléket megőrzünk a szívünkben.

Módosított ösztöndíjszabályzat

A József Attila Tudományegyetem módosította az ösztöndíjszabályzatot, melyet az Egyetemi Tanács február 2-1 ülésén el is fogadott. Ennek értelmében általános ösztöndíjban csak az a hallgató részesíthető, aki a megelőző félévét a vizsgaidőszak utolsó napjára eredményesen lezárta és akinek a tanulmányi átlag eredménye 3,25 vagy annál magasabb. A kiemelt ösztöndíjban részesíthető hallgatók számát — a kar javaslatára és a KISZ EB-vel egyetértésben — a nevelési rektorhelyettes állapítja meg. A kiemelt ösztöndíj összege legfeljebb havi 1500-Ft. A tartalék alap, a rendszeres pénzbeli szociális támogatás céljára szolgáló keret legfeljebb 5%-a. Azoknak a hallgatóknak, akik az egyetem székhelyén kívül, illetve állandó lakhelyükön kívül folytatnak szakmai gyakorlatot, a jogszabály szerinti utazási költséget meg kell téríteni.

A Művelődési Minisztérium az élelmiszeripari termékek árváltozásai következtében emeli a felsőoktatási intézmények hallgatói

által fizetendő térítési díjakat. E módosítás a Művelődési Közlöny 1984. évi 4. számában fog megjelenni.

A nyersanyag normák emelése miatt emelkedik a vállalati úton biztosított étkezők költsége is. A térítési díj és a napi étkeztetés teljes költsége közötti

különbséggel emelkedik a hallgatók részére eddig biztosított étkeztetési támogatás összege.

Ennek értelmében a menzat étkeztetés keretében az étkeztetésért a hallgató által fizetendő térítési díj — 30 napra számított — összege a következő:

A szolgáltatott étkeztetés	A hallgatók által fizetendő térítési díj	
	havi	napi
a/ általában	forint	
ébred	432	14,40
vacsora	312	10,40
együtt	744	24,80
b/ a Testnevelési Főiskola, valamint a tanárképző főiskolák testnevelési szakos hallgatói részére		
reggeli	159	5,30
ébred	471	15,70
vacsora	411	13,70
együtt	1041	34,70

(Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba rendelkezéseit azonban 1984. január 23-tól kell alkalmazni.)

A Minisztertanács határozata alapján a művelődési miniszter elrendelte,

hogyan 1984. január 1-től kezdődően a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatói jövedelemkiegészítő pótlékának összege 250 Ft. (Az utasítás közzététele napján lép hatályba.)

Válogatás a XVI. magyar játékfilmszemle legjobbjaiból

A Budapesten február 10—15. között megrendezett XVI. magyar játékfilmszemle legjobb, legérdekesebb alkotásaiból mutat be válogatást Szegeden a Csongrád megyei Moziüzemi Vállalat.

A bemutatandó filmek a következők: február 27.: Gyertek el a névnapomra (Fábri Zoltán); február 28.: Eszkimó asszony fázik (Xantus János); február 29.: Királygyilkosság (Bokor Péter); március 5.: István, a király (Koltay Gábor); március 6.: Napló gyermekeimnek (Mészáros Márta); március 7.: Házasság szabadnappal (Mészáros Gyula).

A filmek csak bérlettel tekinthetők meg. A hat filmet bemutató sorozat bérleti díja 72 Ft. Az előadások a jelzett napokon 20 órakor kezdődnek a Fáklya moziban. Bérletek ugyanott válthatók.

A bizalom drága kincs

A svéd származású, angolul író Sissela Bok könyve, a Hazugság, bizonyára már címe miatt is érdeklődést vált majd ki. A kötet 1978-ban jelent meg angolul, a fordítás Háber Judit munkája, ezt Ludassy Mária, — kinek nevét morálfilozófiai anológiákból már ismerjük, — ellenőrizte.

A szerző abból indul ki, hogy a különféle szakmák és a társadalmi gyakorlat így vagy úgy tolerálják a megtevésük különféle fajtáit, azokkal éles ellentétben, akiket a hazugság következményei érintenek, noha a kapott hamis információkkal szemben autonómiájuk a tét. Klindulópontjában szerepet játszik a közvélemény óriási arányú bizalomvesztése a politikai jellegű kijelentések igazságtartalmát illetően.

Olyan elméletet akar írni, mely közelebb áll a gyakorlati erkölcsstanhoz, mint az igazság ismeretelméleti leírásához. Kant ezzel kapcsolatos híres passzusában azt írja az igazságról, hogy jól kell kérdeznünk, mert különben úgy járunk, mint aki bakkecskét feje meg és szitát tart alá.

Mindezeket a problémákat úgy kerüli ki az író, hogy a megtévesztés formáit a következmények oldaláról elemzi és ítéli meg. Forrásanyaga is ehhez igazodik, inkább olyan szerzőket idéz, akik konkrét erkölcsi kérdések megválaszolásával tördtek, mint azokat, akik szintén ezekről elméleti, akadémikus vitákat folytattak.

A könyv vizsgálódási körébe tartozik, hogy miként befolyásolja a hazugság az ember döntéseit, a hazugság

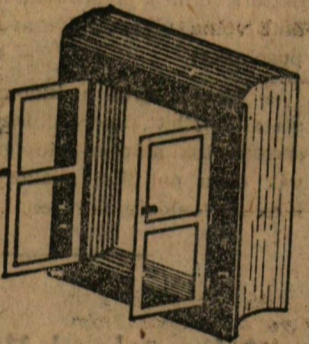
értékelésének milyen megközelítései vannak, s hogy milyen körülmények közt bocsátható meg a hazugság, ezekkel kapcsolatban számos érdekes példát hoz, főleg a mindennapi mást gyakorol abban az irányban, hogy mindenféle élet köréből.

A kötet analitikus elemzéseiben abban összegeződik, hogy társadalmilag és egyénileg elfogadható-e tovább mindennapiaink gyakorlata. Mindezeket főleg a következmények felől ítéli meg.

Izgalmas erőfeszítést láthatunk, amelyben kísérlet történik az ezakt etika, mint tudomány, és a mindennapok erkölcsi gondjainak közelebb hozása érdekében. Ennek folytatás sikerül kikerülni a morálfilozófiai patthelyzeteket: „...de talán azért vonakodunk megküzdeni a megtévesztéssel, mert örökösen az igazság fennkölt gondolatával foglalkozunk.”

A könyv következtetéseit kimutatják, hogy az a társadalom, amely az anyagi sikerre, individualizmusra, versenyre nevel, erős nyomást gyakorol abban az irányban, hogy mindenféle ügyeskedéssel éljünk, illetve, hogy megtűrjük azt. A társadalmi kontroll hiánya tehát nem ösztönöz e gyakorlat felszámolására, viszont néhány példát hoz az eredményesebb ösztönzésre, hiszen mindenki nyerne, ha az igazságra ösztönző struktúra megváltozna.

Az elemzések, a bőséges jegyzetanyag egyaránt meggyőzi az olvasót, hogy érdekes, aktuális, olvasható, de tudományos igényű megírt kötetet vesz kezébe. (Gondolat Könyvkiadó)

könyvismertetés

Van remény!

Vékony füzetet bocsátott ki a Magvető Kiadó, amely három szép esszét tartalmaz egy különös műfaj köréből, amelynek válságirodalom a neve.

A kötetben szereplő írások az 1930-as évek derekán születtek meg az egzisztencialista hírvéltől, kultúrkritikus (Hamvas Béla) tollából, akit a magyar filozófiatörténet részletesebb ismerői eddig is számon tarthattak.

Ezzel kézbeveheti az olvasó — Lukács György: A lélek és formák esszégyűjteménye mellett — a magyar egzisztencializmus (még leírni is furcsa) második nívós termékét. Nem véletlenül kerül egymás mellé a két gondolkodó neve: koruk etikai elítélése, s egy új, történelmi sorsfordulatutáni várakozás kapcsolja őket össze.

„A gondolkodásnak, ha kórkritika, mindig van apokaliptikus attitűdje”. — olvashatjuk a bevezető gondolatok közt, azt azonban látja a szerző is, az apokaliptikus tradíció könnyen a hisztéria egyik nemévé válhat.

Honnan indult ki a harmincas évek általános krízise?

Talán onnan, hogy az egész élet áthelyeződött a reprezentáció vonalára, nincs hős, nincs szerelmes, nincs lovag, mindez csak szerep és képmutatás. A folyamat visszavonhatatlanságát a kor- és kultúrkritika nagy nevei jelzik: Spengler, Fried, Gundolf, Nietzsche. A modern krízis vallásos krízisben éri el csúcspontját, ezáltal a XX. századi európai ember elvesztett a kereszténység számára — foglaltá össze Nietzsche gondolatmenetét.

„Ebből a magatartásból fakad mindaz, ami modern: az anyagiasság, a technokrácia, a szocializmus, a gazdasági orientáció, a pénzre beállított szellemiség, a kor- és kultúrkritika nagy szerepe, a politika jellegzetesen humanisztikus), a modern természettudomány (részlet-eredmények), nagy összefüggések hiánya, laboratóriumi munka, filológia, és ez az oka a modern világnézeti, morális, szociális, gazdasági, állami, társadalmi krízisnek.”

A nagyon sok szempontot szem előtt tartó esszé logikai vonalvezetése szilárd marad: előbb sor kerül a krízis mibenlétének, szerkezetének megállapítására, s csak aztán merül fel, hogy milyen emberi állásfoglalás lehetséges ezzel szemben.

Hamvas szerint egyet tehetünk csak, azt, hogy siettetjük a válság lefolyását, hogy minél előbb átélhesük a katarzist, azt a döntő lelki megválogatást, ami egész életünkre kihat majd.

Erudícióról, érzékenységről, morális felelősségéről árulkodó gondolatokkal találkozhatunk majd a kötet lapjain. Elismerésünk mellett hallgathatjuk el azonban néhány ellenvetésünket.

Noha Hamvasnak az „egészre” orientálódó szemléletmódja az első pillanatban rokonnak tűnhet a mar-

xii filozófia oly fontos, úgynevezett „totalitás” előtérbe állításával, meg kell jegyeznünk azt, hogy Hamvas — rokonszenves kísérletei ellenére is — csak az elégedetlenség totalitását képes újrafogalmazni.

Látnunk kell, azt is, hogy a történelem válság szempontú megközelítése is csak egy szempontja a történelmi vizsgálódásnak, s ez már eleve lemondást jelent az „egészről”. Mindig akadnak korok, amelyben a történelmi alternatívákat szorongóan átélő ember a pesszimizta filozófia rendszerében képtelen megoldani problémáit. Létezett pesti Periklész idejében. Defoe korában és metaforikusan Camus-nál, de észre kell vennünk az újra felbukkanó válságokkal kapcsolatban azt is, hogy azok megoldásának feltételei is koronként változnak.

Az emberiség — mondja Marx — csak olyan feladatokat tűz maga elé, amit meg is tud oldani. A válság — bármiről is legyen szó — mindig létrehozza a rá válaszoló tudományt, személyiségeket és mozgósítja elene a fizikai, szellemi erőket. Stanislaw Lem szerint a penészgombákkal való szórófogalkozás évszázadokig szobatudósoknak való ártalmatlan pepecsolásnak számított, míg rá nem jöttek, hogy belőle állítható elő a gyógyításhoz nélkülözhetetlen penicillin. Az emberiségnek mindig vannak olyan főbb információtartalékai, amelyek éppen a válság szituációkban aktivizálódnak. (Hamvas Béla: A világválság, Magvető Kiadó).

KEREKES TAMÁS (Kerekes Tamás az ELTE hallgatója. Írásait pályázatokra küldte be.)

Fotópályázat

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem KISZ-bizottsága és Fotóklubja természetfotópályázatot hirdet. Pályázhatnak a 30. életévüket 1984-ben még be nem töltő amatőr fotósok, más pályázatokon eddig díjat nem nyert felvételeikkel.

Egyes képekkel és sorozatokkal a következő kategóriákban lehet pályázni:

I. kategória, fekete-fehér papírképek. Rövidebb oldalak minimum 30 cm hosszú legyen, a képeket kasírozott kiállításra kész állapotban kérjük beküldeni.

II. kategória, színes, keretezett 5x5 cm-es diapozitívek. A beküldhető képek mennyisége korlátlan, egy sorozat legfeljebb öt képből állhat.

A pályadíjak együttes összege 5000 Ft. A kategóriákon belül a díjazottak számát a zsüri belátása szerint határozza meg. A díjakat átcsoportosíthatja, illetve megoszthatja. A zsüri fenntartja azt a jogot, hogy díjakat visszatartson, illetve sorozatokat megbontson. Minden pályaművet lásson el a szerző nevével és lakcímével, és tartsa fel rajta a kép címét. A beküldött felvételekhez kísérő jegyzéket kérünk mellékelni. A felvételeket 1984. március 7-ig kérjük eljuttatni a következő címre: Agrártudományi Egyetem Közművelődési Titkársága, 2103 Gödöllő, Páter Károly u. 1.

A kiállítás megnyitása: 1984. március 14. az Egyetem Kollégiumában.